

Czékus Géza

: egyetemi rendes tanár, Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar,
: Szabadka
: czekus.geza@gmail.com

A SZABADKAI MAGYAR TANNYELVŰ TANÍTÓKÉPZŐ KAR HÁROM TUDOMÁNYOS KONFERENCIÁJA ÉS A MUNKÁK GYŰJTEMÉNYE

Borsos Éva–Námesztovszki Zsolt–Németh Ferenc (szerk.): *A Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar 2017-es tudományos konferenciáinak tanulmánygyűjteménye*. Szabadka, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, 2017

2017. október 19-én és 20-án tartották meg a szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar szervezésében a tradicionális tudományos konferenciákat, a:
XI. nemzetközi tudományos konferenciát, a
VI. módszertani konferenciát és a
IV. IKT- (információs és kommunikációs technológiák az oktatásban) konferenciát.

A konferenciák sokszínűségére utal Káich Katalin konferencia-köszöntője is: „A tizenegy évvel ezelőtt létrehozott Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar (MTTK) – mint az Újvidéki Tudományegyetem tizennegyedik fakultása – már a kezdet kezdetén felvállalta a tudományos konferenciák megszervezését az oktatás/nevelés folyamatainak beindításával egyidejűleg. Az elmúlt időszakban tíz tudományos tanácskozásnak adott otthont a kar, s az idei tizenegyedik gazdag előadás-kínálata arról tesz tanúbizonyságot, hogy a 21. században felmerülő sokrétű oktatási/nevelési kérdések megválaszolásának szándéka számos előadót megszólított. A korszerű oktatás kihívásai címmel meghirdetett tanácskozásra 146 szerző jelentkezett nem kevesebb, mint tíz országból, ami szintén azt bizonyítja, hogy ez az intézmény immár rangos helyet foglal el, mindenekelőtt a kelet-közép-európai tanítóképzők palettáján.”¹

¹ Az adatok egy része korrekcióra szorul: a módszertani és az IKT-konferenciák is tudományos konferenciák (tehát ez ideig 18 tudományos konferencia szervezője

Egyébként a tudományos konferenciára 38, a módszertanira 25, az IKT-konferenciára 30 tudományos munka érkezett be, azaz összesen 93 referátum hangzott el a három összejövetelen. A hazai szerzőkön kívül előadást tartottak magyarországi, horvátországi, szlovákiai és romániai kollégák is.

Minden területen egy-egy plenáris előadás hangzott el. A plenáris előadók Milan Matijević (Zágráb), Nataša Branković (Zombor) és Molnár György (Budapest) voltak.

Legsokoldalúbb a „nagy konferencia”, illetve az interdiszciplináris konferencia volt, beszámolóit filozófiai, szociológiai, pedagógiai, művészeti, tantárgy-didaktikai kérdéskört érintettek. A többi között szó volt a tehetséges és segítséget igénylő tanulók foglalkoztatásáról, de a tanulók halálismerte sem maradt ki.

A teljesség igénye nélkül íme néhány cím a sok közül:

Mi a közös a csimpánzok és a gyerekek nyelvtanításában? (Bálint Ágnes)

Morálfilozófia – művészet – oktatás (Barcsi Tamás)

Halál és gyermek – egy „empirikus tabu” feldolgozásának problematikája (Hegedűs András)

A kortárs tanulók erőszakos viselkedése falusi környezetben (Milica Herceg)

A korszerű oktatás elméleti koncepcióinak pluralizmusa (Josip Ivanović–Aleksandar Nađ-Olajoš)

A kreativitás jelentősége a zeneoktatásban (Tomislav Košta)

A tanulóifjúság körében tapasztalható nemformális írásmód és annak a helyesírásra vonatkozó veszélyei (Slavica Vrsaljko–Kristina Uzelac).

A módszertani konferencia az előző évekhez hasonlóan ismét a korszerű oktatás kihívásaival foglalkozott. A módszertan ugyanis az a terület, amely a legképlékenyebb, legváltozóbb. Mind a pedagógusok, mind a társadalom a szakmódszertanoktól vár el a legtöbbet, és persze a gyerekek is élvezik az újabbnál újabb módszerek gyümölcseit. Egy-egy konferencia – így a szabadkai is – valóságos ötletbörze, amelyről minden résztvevő gazdagabban távozik. Érdemes megemlíteni, hogy a módszertanokban megszólaltak az új Kazinczyk, nyelvújítók is: ma már nem vezetők, hanem líderek a tanítók, létezik irodalmi ökológia és zoolingvisztika, zombi-apokalipszis, tudományos módszer stb.

Egy régi témát dolgozott fel új megközelítésben Nataša Branković. Arról értekezett, hogy a tanító vagy a tanár csakis akkor tekinthető pozitív egyéniségnek, ha vezető szerepet tölt be. Éppen ebben a vezető szerepben rejlik az

volt az MTTK; a 146 szerző mind a három konferenciára vonatkozik, csakúgy, mint a 10 ország képviselője).

a nagy lehetőség, hogy „líderré” váljon, és mint vezető új szerepet kapjon. Ily módon az oktató-nevelő munkára is nagyobb ráhatást gyakorolhat.

A horvát és a szerb nyelvű tankönyvek összehasonlítására vállalkozott Lidija Bakota és Valentina Majdenić. A táj szépségét („ökológiáját”) és az állatokról írtakat (zoolingvisztikát) elemezték. Ami eddig tájleírás volt, az mai szakkifejezéssel irodalmi ökológia, az pedig, ami a tankönyvben úgy szerepel, hogy „a kutya az ember legjobb barátja”, mai szóhasználattal zoolingvisztika. Hasonló „újítás” a tudományos módszer fogalma is. Tulajdonképpen a kísérleteket nevezték át, és ma egy jól hangzó kifejezéssel ismertettek meg bennünket a szerzők (Mirjana Marić és munkatársai). Nagyon elgondolkodtató filozófiai tartalmú előadást tartott Bertók Rózsa a homo ludensről (a játékos emberről) és az új játékokkal szembeni szülői tehetetlenségről. Az újabb generációkat már a játékban sem tudják követni a felnőttek... A kutatás mindig izgalmas, új eredményeket, vagy legalábbis megerősítést hoz. Bencéné F. Andrea arról számolt be, hogy mi a helyzet a kutatáson alapuló tanulással az általános iskolákban. A felzárkóztató oktatás gondjaival foglalkozott Ljubica Ivanović Bibić munkatársaival. Azt ismertette, hogy mit produkáltak az általános iskolás korosztályú inklúziós tanulók az individualizált munkaforma alkalmazása folyamán. A zenei nevelés és a földrajz tantermen kívüli tanítása közti összefüggésekről számolt be Ana Popović. Szerepi Sándor a kora gyermekkori roma integráció módszertani sajátosságait kutatta. A vajdasági, magyarországi és más, külföldi gyerekek olvasással kapcsolatos képességeit vizsgálta a Törteli Telek Márta, Futó Hargita és Csányi Erzsébet szerzőhármas. Egyetemi oktatással kapcsolatos munkák is bemutatásra kerültek. Hármat emelünk ki. Edita Boric azt vizsgálta, miként vélekednek a hallgatók az IKT-ről. Jovanka Ulic annak lehetőségét taglalta, hogy az óvóképzésbe be lehet-e (be kell-e) vezetni a módszertanok integrálását. Czékus Géza, Horák Rita és Borsos Éva a zoopedagógiának az oktatásban betöltött helyét próbálta meghatározni. A zoopedagógia a pedagógiának viszonylag fiatal ága, s az állatkertben folytatott oktató-nevelő munkát értjük rajta. Nagy pedagógiai, lélektani, módszertani és tudományos jelentősége van. Az óvodás kezdve az oktatással kapcsolatos karok egyetemi hallgatóiig mindenkit érint. Az MTTK az első olyan kar hazánkban, amelyen zoopedagógiát oktatnak, és a palicsi állatkertben gyakorolják is ennek alkalmazását a hallgatók. A szerzők előadásuk során bemutatták az első zoopedagógiai tankönyv kéziratát.

Az IKT-konferencia plenáris előadója, Vass Vilmos a tanulás új értelmezéséről értekezett. Előadását a Miért? Hogyan? Mit? kérdés-háromszög logikájára építette. Valójában a 21. századra jellemző tanulási folyamatot

modellezte. Azt vallja, hogy „a 21. század analfabétái nem azok, akik nem tudnak írni és olvasni, hanem azok, akik nem tanultak meg tanulni”. Márpedig a jövőt nem a piros, kék vagy zöld színessel aláhúzott tankönyvi szöveg jelenti, hanem annál sokkal több. Ehhez a munkához kapcsolódik Barsy Anna dolgozata, amely a bárhol, bármikor elérhető e-füzetéről szól. Hogy innovatív környezetben hogyan lehet hagyományos tartalmakat feldolgozni, azt Balázs P. Dorottya ismertette. Bálint Krisztián, Tóth Alex és Takács Márta egy anyaországi kutatásukat mutatták be, amely a bináris oktatás lehetséges aspektusait elemezte. Az IKT iránti viszonyulást, álláspontot tanulmányozta a Borsos Éva–Kovács Elvira szerzőpáros (Az egyetemi hallgatók IKT-használati szokásai a matematika-, valamint a természet- és társadalomórák megtartása során) és Ivana Dragin (A tanároknak az IKT-eszközök iránti álláspontja az individuális oktatásban). Ladislav Jaruska és Juhász György pedig a matematikaoktatás adta számítógépes modellezés lehetőségeivel foglalkozott.

A hagyományokhoz híven az idei konferenciák munkái is kiadásra kerültek *A Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar 2017-es tudományos konferenciáinak tanulmánygyűjteménye* (ÚE, MTTK, Szabadka, 2017) című kötetben. A hazai szerzők mellett szép számban publikáltak anyaországi és horvátországi szerzők is, valamint szlovákiai kutatók munkái is helyet kaptak benne. Az 1122 oldalas, digitális formában megjelent kötet szerkesztői: Németh Ferenc, Borsos Éva és Námesztovszki Zsolt.

Beérkezés időpontja: 2017. 11. 16.

Elfogadás időpontja: 2017. 11. 20.